

O VÝZNAMU MISTRA JANA HUSA.

Sestého července zalétá mysl naše znovu k neblahému onomu místu na rovině kostnické, kde dohrál jeden z největších synů národa českého, kde plála hranice Mistra Jana Husa.

A ve chvíli té tážeme se, jaký je význam Husův, jeho životního usilování, jeho mučnické smrti, proč drahá a posvátná je nám světlá památka jeho?

Do Kostnice zalétá mysl naše ve chvíli této. Ano, bylo dáno malému městu Kostnici podati podivnou, jaké svět neviděl již od věků. Tam muž opuštěný, oslabený dlouhým žalářem a nemocí, obklíčený jen několika přáteli věrnými, odolal, mocen jsa evangeliem a svým svědomím, všemu, čím autorita zevnější může působiti, aby zastrážila a ovládla duše... Jan Hus způsobil v oboru náboženství a mravouky to, co později vykonal Kolumbus ve světě zevnějším a hmotném, Jan Hus objevil panství zapomenuté od věků, panství svobody svědomí ve věcech víry... Jan Hus musel zemřít a v jeho smrti záleží jeho vítězství... On byl veliký, zejména svým srdcem.

V tomto smyslu a těmi asi slovy vyjádřil před půlstoletím obdiv a úctu svou k velikému našemu mučenníku kostnickému francouzský katolický spisovatel Bonnechose (Bonsoz).

Ano, Jan Hus přispěl platně k tomu, aby křesťanství, dle slov Matěje z Janova, vrátilo se k původní své povaze — ke svým počátkům prostým a zdravým.

A byl věru nejvyšší čas: křesťanství stávkou se náboženstvím státním, právě ve stavech rozhodujících, u vládních, šlechty, hierarchie, zkrátka u mocných tohoto světa, zřekla se původní povahy své; čím více dobývalo světa, tím více pozbývalo sebe, čím více nabývalo moci a platnosti politické, tím méně uskutečňovalo lásku k bližnímu — meč, válka, krvavé prolévání byly u mocných tohoto světa prostředky, jimiž s vírou Kristovou šířili svou moc politickou a nadvládu společenskou.

Kněžstvo vládlo světem, hierarchie v podobě církve učící nastoupila v dědictví světovládného římského imperia a stala se mocí světovou. "Zlato zapudilo lásku, neboť láska s lakotou se nesnáší," volá ve 14. století biskup Alvarius Pelagius; "Pyšní kněží panují jako králové, honíce se bez únavy za mrzkým světským výdělkem, místo aby službou církevní nebe vyhledávali," vyznává ve spise "O budově boží" Gerhoh z Reichersbergu; a jeden ze soudců Husových, Petr Allinecký, kardinál církve římské, uznává, že "mezi všemi stavy kněží jedině jsou stav neslušný, jsou poskvrnění od hlavy až k patě, podléhající všem křehkostem těla."

Ano, byly to smutné doby všeobecného úpadku náboženského a mravního a truchlivý obraz poskytovala tehdy zvláště naše vlast česká.

Kněžstvo hlásající popření světa, tento si ve skutečnosti podmanilo, prohlašuje jako dokonalost života křesťanského dobrovolnou chudobu, nashromáždilo si ohromná bohatství, obklíčilo se přepychem a slávou světskou.

Za takových zbludovaných poměrů vystupuje Mistr Jan Hus. Naplněn opravdovou zbožností, proniknut duchem křesťanským, oddán s nadšením apoštolským vznešenému povolání kněžskému, pevná kázati lidu pražskému v kapli Betlémské jazykem českým, o

brací se důrazně proti zkaženosti kněžské, spatřuje v ní hlavní příčinu povšechné pokleslosti mravní, srovnává kněze nemravné s ďábly, káže a píše proti zlořádům a nemravnostem doby své vůbec, vystupuje důrazně a neohroženě proti všeliké pověře a lehkověrnosti, všimá si poměrů sociálních své doby, ukazuje k velikým rozdílům majetkovým a nepoměrnému hromadění statků a bohatství v rukou kněžských, ujímá se práv národa českého na vysokém učení Pražském a vymáhá na Václavu IV, dekret Kutnohorský, je horlivým zastátcem, rádcem i obhájcem lidu českého při právech jeho, spisy pak svými, zvláště také zdařilou opravou českého pravopisu, získává si zásluh nad jiné cenných o české písemnictví.

V jednom rukopise Husově nalézáme na okraji tuto poznámku: "Pokud Jan Hus kázal toliko proti nepravostem lidí světských, říkal každý, že v něm je duch boží; ale jakmile začal útočiti na nepravosti kněží, způsobil si zášť, neboť tu dotekl se pravého bolavého místa. Neznamenal nic bezúhonný, čistý, křesťanský život Husův, jeho ušlechtilé nadšení pro Krista — mým Kostnickým byl odsouzen z kacířství, odevzdán moci světské a upálen.

Pojem kacířství má dnes již význam historický, je zbytek doby revoluce svědomí, poroby individuality, popření osobnosti, jednostranné nadvlády autority. Dnes se kacířové nepálí, ba pojem kacířství pozbyl již přízvuku hanlivého — ale člověka moderního zaráží fakt, že právě v době, kdy s Husem, mužem zbožným a života čistého, nakládáno nemilosrdně — zřezání byl na svobodu vyveden níkemný papež Jan XXIII. To vyznačuje mravní význam a spravedlnost celého Kostnického koncilu.

Předkům našim a nám vryl se nesmazatelně u vědomí fakt, že v Kostnici byl nekřesťanský utrácen život muže zbožného, šlechtačného, čestného. Povaha Husova je prodehnuta účinnou láskou k bližnímu, odpouští vlastním nepřítelům, je proniknuta horoucí láskou k národu a vlasti, chce národ český proslavený shromážditi v jedno, očistiti jej z těžké tehdy pohany a viny kacířství, i postupuje za čest jeho postupnou smrt.

Mohutné je nadšení Husovo pro spravedlnost a lásku k pravdě, o které doufá pevně že "nade všemi zvítězí a mocná jest až na věky."

Co způsobil tedy Hus a proč posvátná je nám památka jeho? Hle, popel Husův byl vhozen do Rýna — ale plameny kostnické rodmýhaly plápol živelního nadšení a všeobecného úsilí po nápravě života křesťanského a mravního v celém národě českém a ty plameny vyšlehl daleko do tehdejšího světa, ozařujíce vycházející naděje červánky doby nové.

Hus způsobil českou reformaci, dav konečný náraz podnětům, již předchůdci jeho poskytnutým. Reforma česká vyznačovala se dle svědectví Palaického přede všemi jinými národy svou vznešeností mravní, často až do krajní přísnosti ideové. Vrchol a rozkvět její značej nám **Jednota českých bratří**, jež světu tehdejšímu předvedla celou tu legii mužů nadšených, nábožensky a mravně zanicených. Kt. M. jak di Masaryk, měli světu tolik co povědět a světem tím s údivem byli posloucháni. Dalekohledný, význačně český a přece všeobecně lidský je význam Jednoty Českobratrské, jež dle slov francouzského dějepisce národa českého, Arnošta Denise, "nikdy neuspěla k učení konečnému a

přesnému, z části zajisté proto, že starala se více o kázeň nežli o dogma, ale především z instinktivního odporu proti všemu, co podobá se pýše vlastního rozumu. a že doslovně si vyložila slova Spasitelova: "Pokoj lidem dobré vůle."

Jednota Českobratrská vydala se svého středu dva duchy zvláště ušlechtilé; Petra Chelčického a velikého učitele národů Jana Amosa Komenského, jež světu celému dává blahodějně vzněty myšlenkové a jsa výmluvným prokem lepší budoucnosti na základě zlepšení výchovy a školství, představuje nám osudy svými životními jakoby neskonale tklivé zosobnění českého bolu.

Svérázný vývoj náš národní, kulturní, náboženský a mravní směrem Jednotou Českobratrskou naznačeným byl násilně přerušen úsilím proti-reformačním.

Úspěch násilného tohoto převratu stal se možným jen tím, že národ sám opustil čisté evangelium lásky a bratrství, že sám chopil se násilí.

"Když o dvě stě let později" — tak píše Palaický — "kleší jsme až téměř do hrobu, zaviniili jsme to tím, že nepředevším vzdělaností ducha, ale rovnajíc se nepřítelům svým více mravní hnilobou nežli dostatkem moci, sami chopili jsme se moci a násilí..." Ano, na pláni lipanské byl spoután nejprve úpadek mravní českého lidu... a po Lipanech s osudností tragičnou následovala **Bílá Hora** — zničena byla i politická samostatnost českého národa.

Změnily se poměry, přešly věky, národ český probudil se k novému žiti. Změnily se i poměry náboženské. Náboženství v moderním vývoji kulturním pozbylo své povahy rozčluzující.

Ve změněných poměrech probudil se k novému žiti národ český — ale obrození naše národní dnes není dokonáno a nebude dokonáno, pokud sami se nezměníme v ducha pravdy, pokud nesvojíme si všichni ve shodě s dobou novou a poměry změněnými onu hlubokou vřoucnost mravního zanicení, onu mravní sílu a vytrvalost lidskosti česko-bratrské, onu účinnou blahovůli a lásku k bližnímu, pokud nebudeme proniknuti onou láskou k pravdě a spravedlnosti, za něž předkové naši pracovali, zápasili, umírali, pokud nenajdeme sebe samy a smysl svého vlastního českého života, pokud neučiníme své česství principem mravního pokroku a zušlechtnění vůle, pokud neuplatníme novou reformaci nápravou sebe samých.

V tom je význam velikého Mistra Jana Husa pro národ český v době přítomné, k tomu nás vyzývá posvátná památka jeho. Památka ta k nám volá: "Buďte především mravní, dobří lidé, koňte všichni povinnost svou v rodině, obci, úradě, řemesle, povolání, pamatujte, že jen duchem a silou mravní vítězíte a vévodíte můžete. Jen tak zajistíte sobě krásnější budoucnost!"

Dle prof. Dr. Fr. Drtiny.

Zaslouží nejvyšší chvály. Pau Petr Michal z Alexandria, La., píše: "Hoboko zasluží té největší chvály. Stojí nade všemi jinými lékaři. Každý, kdo ho užíval, chválí jej."

Dra. Petra Hoboko není lékem lékařnickým. Tento starý časem zkušný bylinný lék dodává se lidem přímo od majitelů, Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 112-118 So. Hoyne ave., Chicago, Ill.

— Jako premiil pošleme Vám za doplatek 20c s celoročním předplatným pěkný obraz "Věčeře Páně". Jste-li obraz ten pošleme Vám za 50c.

Přes **OSM SET LÉKAŘŮ** v zamississippijských státech zkusili a schválili **Storz** **SLADOVÝ EXTRAKT.**

Máme jejich pochvalné dopisy uloženy v naší psárně. Můžete je viděti, když přijdete a požádáte o to — může být, že jest též jeden od vašeho lékaře.

To jest přesvědčující důkaz o výtečnosti STORZOVA SLADOVÉHO EXTRAKTU. Je to ta největší poklona, jakou lékařská profese učinila výrobku tohoto druhu.

STORZŮV SLADOVÝ EXTRAKT jest neocenitelným ve všech případech, kde jest zapotřebí posilující a snadno stravitelnou potravu, — kojící matky, pozdravující se nemocní, dispeptické, pracující mozky, staří a slabí lidé a ti kdož trpí nespavostí, aneb následkem vyšetření, mohou nabýti obdivuhodné posily STORZOVÝM SLADOVÝM EXTRAKTEM.

Naše krásné ilustrovaná knížka pod názvem "Has your Blood Red Corpuscles?" vysvětluje podrobně výrobu tohoto lahodného výživného posilovatele a prospěch, který z jeho používání vyplývá. Knížku tuto pošleme vám ochotně zdarma na požádání.

Storzův Sladový Extrakt (Malt Extract) prodává se ve všech činných lékárnách. Nežtejte jiný.

STORZ MALT EXTRACT DEPARTMENT OMAHA, NEB.

Pro stůl.

Ti, kdož dovedou oceniti výborný stolní nápoj oblíbí si zajisté naše "GOLD TOP" lahvové pivo, jest lehké, perlicí se a řízné a jako jest zdravé, jest i chutné. Vyrobeno jest z nejlepšího chmele, vybraného ječmene a čisté vody — není v něm ani jediné přísady, jež by byla škodlivá neb nezdravá. Není to laciné pivo, v nižádném smyslu, ale jest to jedno z nejlepšího, a ti, kteříž je jednou okusili, stali se řádnými našimi zákazníky.

Dodává se v bednách a sice v lahvoch kvartových neb pintových. Objednejte si u svého obchodníka aneb telefonem. — Tel. Omaha 1542; So. Omaha 8.

JETTER BREWING CO., vaří a lahvojí výborné pivo SOUTH OMAHA, NEB.

Metz Bro's Brewing Co.

Nejstarší pivovar v Omaze.

TELEFON DOUGLAS 119.

Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvové na celém světě.

Willow Springs Pivovar

ZELENÉ "TRADING STAMPS"

Za \$3.00 zelených Trading Stamps s každou bednou

STARS & STRIPES

(3 tucty pintových lahví) — cena **\$1.25**

Za \$5.00 zelených Trading Stamps s každou bednou

STARS & STRIPES

(3 tucty kvartových lahví) — cena **\$2.25**

Kromě toho, že dostanete nejlepší lahvové pivo, dostanete též dvojnásobnou hodnotu v zelených "Trading Stamps."

Pamatujte!

1407 Harney Street.

Objednejte si pošlou neb telefonem Douglas 1306 nebo 1685.

